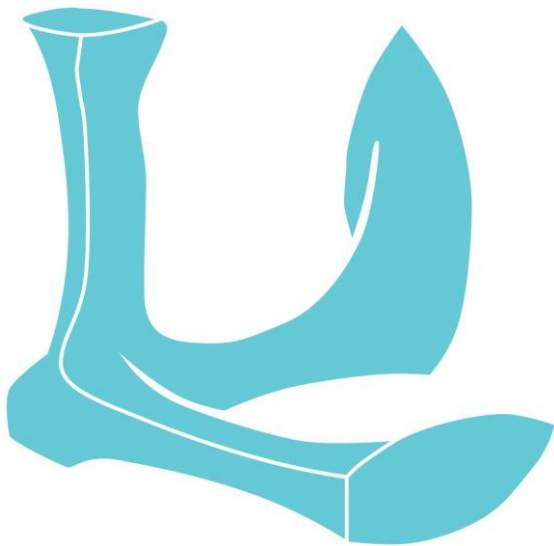

Leergang Op dezelfde leest
Supplement 2018-2

Open normen in het omgevingsplan met koppeling naar programma's

Jasmijn van Tilburg, Roeland Mathijssen, Albert Jan Meeuwissen,
Maarten Hoorn, Emmy Hendriksen en Pieter Woudstra

Den Haag, 29 november 2018

Ontwerp logo (leest): BügelHajema Adviseurs bv, Assen

Deze uitgave is een publicatie van Platform31, kennis- en netwerkorganisatie van stad en regio.

Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag
tel. 070 302 84 84
fax. 070 361 74 22
e-mail info@platform31.nl
www www.platform31.nl

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door:

BRO, Boxtel
BügelHajema Adviseurs, Assen
Pouderoyen Compagnons, Nijmegen
Rho adviseurs, Leeuwarden

© 2018, Platform31

Alle rechten voorbehouden. Aan deelnemers van de leergang is toegestaan voor eigen gebruik delen uit de tekst op te nemen in bestemmingsplannen.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave verder is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j^o het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van een of meer gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient u zich te richten tot Platform31, Postbus 30833, 2500 GV Den Haag.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Relatie tussen kerninstrumenten	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Beleidscyclus	7
2.2.1	Beleidsontwikkeling	8
2.2.2	Beleidsdoorwerking	8
2.2.3	Uitvoering	8
2.2.4	Terugkoppeling	9
2.3	Uitgelicht: relatie tussen het programma en het omgevingsplan	9
2.4	Voorbeeld: het programma in relatie tot de fasen van de beleidscyclus	10
2.4.1	Watertaken in de omgevingsvisie (beleidsontwikkeling)	11
2.4.2	Watertaken in het programma (beleidsontwikkeling)	11
2.4.3	Watertaken in het omgevingsplan (beleidsdoorwerking)	11
2.4.4	Watertaken tijdens de uitvoering	12
2.4.5	Watertaken tijdens de terugkoppeling	12
2.4.6	Watertaken in de nieuwe beleidscyclus	12
3	Wettelijk kader	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Beleidsregels	13
3.3	Het Programma	14
3.3.1	Doel	14
3.3.2	Bevoegdheid	15
3.3.3	Vormen van programma's	16
3.3.4	Vormgeving en beschikbaarstelling	16
3.3.5	Participatie en juridische procedure	16
3.3.6	Overige wettelijke vereisten	17
3.4	Bijzondere programma's	17
3.4.1	Verplichte programma's voor gemeenten gelegen in een agglomeratie	17
3.4.2	Programma's met een programmatisch aanpak	18
3.4.3	Programma's bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde	18
3.5	Koppeling aan Omgevingsplan	19
4	Huidige praktijk	22
4.1	Inleiding	22
4.2	Bestemmingsplanpraktijk	22
4.2.1	Parkeernormering in bestemmingsplannen	22
4.3	Met beleidsregels in Chw-plannen voorsorteren op de Omgevingswet	24
4.3.1	Den Haag – Omgevingsplan Binckhorst (een Chw-bestemmingsplan)	24
4.3.2	Alphen aan den Rijn – Rijnhaven Oost	26

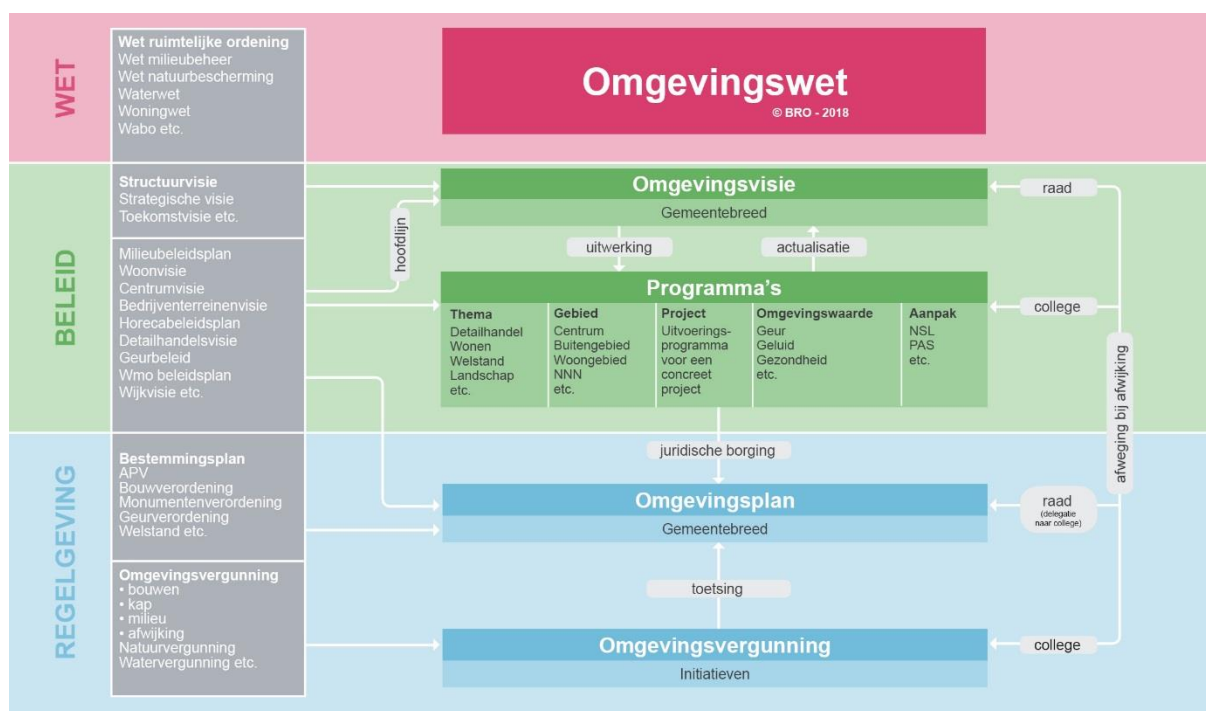
4.3.3	Meppel – Transformatiegebied Noordpoort	27
5	Toepassingsmogelijkheden	30
5.1	Inleiding	30
5.2	Toepassingsmogelijkheden: flexibiliteit en afwegingsruimte	30
5.2.1	Afwegingsruimte	31
5.2.2	Flexibiliteit	31
5.3	Gerichte toepassing	31
5.3.1	Gebiedsgericht	31
5.3.2	Themagericht	32
5.3.3	Milieugericht	32
5.4	Randvoorwaarden en gevolgen	33
5.4.1	Relatie met omgevingsvisie	33
5.4.2	Juridische kaders	33
5.4.3	Rechtszekerheid en inzichtelijkheid	34
5.4.4	Bevoegdheidsverdeling	35
5.4.5	Toetsing	35
5.4.6	Beleidscyclus: Uitvoering en terugkoppeling	36
5.5	Voorbeelden voor de praktijk	37
5.5.1	Welstand	37
5.5.2	Horeca (en evenementen)	39
5.5.3	Gezondheid	42
6	Conclusie en studiemiddag	44
6.1	Conclusie	44
6.1.1	Relatie tussen programma en omgevingsplan	44
6.1.2	Koppeling tussen programma en omgevingsplan	44
6.1.3	Randvoorwaarden en gevolgen voor de koppeling	45
6.1.4	Tot slot	45
6.2	Studiemiddag	45

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De laatste jaren wordt er in de supplementen van Op dezelfde leest aandacht besteed aan het omgevingsplan, de opvolger van het bestemmingsplan onder de Omgevingswet (Ow). De Omgevingswet biedt gemeenten – naast het omgevingsplan - de inzet van nog drie andere kerninstrumenten: de omgevingsvisie, het programma en de omgevingsvergunning. In het vorige supplement 2018-1 is stil gestaan bij de relatie tussen het omgevingsplan en het kerninstrument omgevingsvisie. Het is vervolgens tijd om eens te kijken hoe de relatie met andere instrumenten uit de Omgevingswet is of zou kunnen zijn. Duidelijk is dat deze instrumenten samenhang hebben en elkaar kunnen beïnvloeden.

Omgevingshuis gemeente

1.2 Doel

Met de Omgevingswet wordt onder meer gestreefd naar mogelijkheden voor meer flexibiliteit en het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte. De Omgevingswet maakt het daarom mogelijk dat er in het omgevingsplan gewerkt kan worden met open geformuleerde normen als onderdeel van de beoordelingsregels voor vergunningverlening. Door te werken met open geformuleerde normen ontstaat bij uitstek de mogelijkheid om koppelingen te leggen met programma's waarin beleidsregels zijn opgenomen. Dergelijke (dynamische) verwijzingen in de regels van het

omgevingsplan, worden wetsinterpreterende beleidsregels genoemd.¹ De koppeling tussen het omgevingsplan en het programma via de open norm staat in dit supplement centraal. Daarnaast wordt ook kort ingegaan op de andere relaties tussen het omgevingsplan en het programma.

Wat is een programma?

In een programma werkt de gemeente het beleid voor (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving uit. Er kunnen maatregelen in worden benoemd die nodig zijn om de gewenste kwaliteit te bereiken. Een programma kan bijvoorbeeld gericht zijn op een beleidsthema (zoals een Woonvisie), een gebied/project (zoals een Centrumvisie) of een milieuwaarde (Veiligheidsplan).

In dit supplement gaan we in op de mogelijkheid om open normen met verwijzingen naar een programma op te nemen in het omgevingsplan om op die manier bestuurlijke afwegingsruimte te creëren. Algemene kennis over de Omgevingswet en het omgevingsplan onder de lezers wordt bekend geacht. Het doel van dit supplement is ons te verdiepen in de manier waarop flexibiliteit en afwegingsruimte gecreëerd kan worden, maar ook welke andere gevolgen optreden bijvoorbeeld ten aanzien van rechtszekerheid (bijvoorbeeld de uitleg van planregels), bevoegdheidsverdeling, etc.

Dit supplement is geschreven in juli/november 2018. Het wetgevingsproces is echter nog volop in beweging met als doel de Omgevingswet met bijbehorende uitvoeringsregelgeving in 2021 in werking te laten treden. Mogelijk zijn daardoor inzichten bij het lezen van dit supplement alweer veranderd. De redactie van ODL heeft echter gemeend dat dit geen belemmering hoeft te vormen voor uitgave, omdat de Omgevingswet en het denken over het omgevingsplan niet stil kan blijven staan willen gemeenten op tijd klaar zijn om te gaan denken en werken conform (het gedachtegoed van) de Omgevingswet.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op de relatie tussen de verschillende kerninstrumenten. In hoofdstuk 3 wordt daarna ingegaan op het wettelijk kader van beleidsregels en het programma. In hoofdstuk 4 wordt vervolgens uiteengezet hoe onder het huidige omgevingsrecht reeds koppelingen gemaakt kunnen worden tussen bestemmingsplan (en ook: Crisis- en herstelwet-bestemmingsplan) en beleidsstukken. Vanuit deze huidige praktijk wordt in hoofdstuk 5 de lijn doorgezet hoe dit in het Omgevingsplan vorm gegeven kan worden. In hoofdstuk 6 wordt afgesloten met een kort verslag van de studiemiddag en een aantal conclusies. Dit hoofdstuk wordt na de studiemiddag ingevuld.

---

¹ Zie ook Wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, *Kamerstukken II*, 2017/18, 34986, nr. 3 (MvT); *Stb.* 2018, 290, p. 72.